

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi B. C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Białymstoku w sprawie o sygn. I ACa 1093/24,

przy udziale Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Białymstoku po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 6 maja 2026 r.

oddala skargę.

D.Z.

Mirosław Sadowski Paweł Czubik Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

Pismem z ... lutego 2026 r. B. C. (dalej: „Skarżący”) złożył skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Białymstoku w sprawie o sygn. akt I ACa 1093/24, wnosząc o: 1. stwierdzenie przewlekłości ww. postępowania sądowego, 2. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty 3 000 zł, 3. zwolnienie Skarżącego od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi.

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że Sąd Apelacyjny proceduje 2 lata co stoi w sprzeczności do przepisów prawa i utrwalonej linii orzeczniczej

Sądu Najwyższego. Blokuje to Skarżącemu możliwość złożenia skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

W odpowiedzi na skargę (pismo z ... marca 2026 r.) Prezes Sądu Apelacyjnego w Białymstoku wniósł o oddalenie skargi.

Pismem z ... marca 2026 r. Skarżący rozwinął swoje stanowisko, stwierdzając m.in., że wyrok apelacyjny został wydany błyskawicznie po wpłynięciu skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także

charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygania sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, zwraca się uwagę w literaturze (S. *Pikulski*, J. *Szczechowicz*, *Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego* Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza, Toruń 2004, s. 353 i n.).

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (postanowienia NSA: z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08 oraz z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że nie naruszono w niej prawa do sądu w aspekcie rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki. Bezspornym faktem jest, że akta sprawy wraz z apelacją i zażaleniem wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w kwietniu 2024 r. (k. 742 i n. akt sądowych). Sąd dokonał pewnych czynności wstępnych (rejestracja sprawy, wylosowanie sędziego sprawozdawcy). W sprawie wypożyczano akta do Sądu Rejonowego w Grajewie, w związku z trwającym postępowaniem karnym. Wreszcie wyrokiem z 19 marca 2026 r.

(k. 776 akt sądowych) rozpoznano apelację i zażalenie – orzeczenie to jest prawomocne i kończy ostatecznie postępowanie.

Analiza powyższej sekwencji zdarzeń (czynności procesowych) skutkuje stwierdzeniem, że od chwili wpływu sprawy do Sądu Apelacyjnego w Białymstoku (kwiecień 2024 r.) do dnia wydania wyroku przez ten Sąd upłynęły niespełna dwa lata. Całokształt okoliczności przesądza o braku bezczynności Sądu Apelacyjnego i skutkuje oddaleniem skargi wraz z wszystkimi jej wnioskami szczegółowymi. Stwierdzić należy, że skarga wywołała pożądany skutek – Sąd Apelacyjny wyznaczył termin rozpoznania sprawy i wydał na nim wyrok. Sprawa została już prawomocnie rozstrzygnięta, co czyni skargę niezasadną.

W obliczu zwolnienia Skarżącego od ponoszenia kosztów sądowych w całości postanowieniem Sądu Okręgowego w Białymstoku z 3 sierpnia 2021 r., I C 1020/21, jego wniosek o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi na przewlekłość okazał się bezprzedmiotowy.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji postanowienia.

D.Z.

[a.ł]

Mirosław Sadowski Paweł Czubik Aleksander Stępkowski